

Số: 03/KH-UBND

Đông Hưng, ngày 06 tháng 01 năm 2026

KẾ HOẠCH
Phòng chống bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ
và các đối tượng sâu bệnh hại bảo vệ sản xuất năm 2026

Thực hiện Kế hoạch số 52/KH-SNNMT ngày 22/12/2025 của Sở Nông nghiệp và Môi trường về phòng chống bệnh Lùn sọc đen, lúa cỏ và một số đối tượng sâu bệnh hại chính trên cây lúa năm 2026.

Căn cứ vào tình hình thực tế, nguy cơ phát sinh, phát triển và gây hại của một số đối tượng dịch hại nguy hiểm đối với sản xuất nông nghiệp, Ủy ban nhân dân xã xây dựng Kế hoạch phòng chống bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ và một số đối tượng sâu bệnh hại chính trên cây lúa năm 2026 như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

- Chủ động kiểm soát nguồn bệnh, áp dụng có hiệu quả các biện pháp phòng trừ có hiệu quả bệnh Lùn sọc đen và Lúa cỏ, không để bùng phát thành dịch, đảm bảo an toàn, hiệu quả cho sản xuất và bảo vệ môi trường.
- Tổ chức triển khai đồng bộ, kịp thời và hiệu quả các biện pháp kỹ thuật nhằm quản lý, khống chế nguồn sâu bệnh ngay từ đầu vụ; góp phần bảo đảm an toàn sản xuất, nâng cao năng suất và hạn chế rủi ro cho người trồng lúa.

2. Yêu cầu

- Các phòng, ban liên quan, chính quyền, đoàn thể các cấp và nhân dân hiểu rõ nguy cơ gây hại cũng như mục đích của việc phòng trừ bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại bảo vệ sản xuất.
- Các Hợp tác xã DVNN trong xã căn cứ vào đặc điểm, tình hình cụ thể của địa bàn để tổ chức thực hiện các biện pháp phòng trừ bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ, các đối tượng sâu bệnh một cách linh hoạt, hiệu quả.
- Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền và tập huấn cho nông dân về quy trình, biện pháp kỹ thuật phòng chống bệnh lùn sọc đen, lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại khác.

II. NỘI DUNG

1. Địa điểm, quy mô, thời gian thực hiện

- Áp dụng cho toàn bộ diện tích trồng lúa và một số cây màu (*ngô...*) trên địa bàn toàn xã.
- Thời gian thực hiện từ tháng 01/2026 đến tháng 12/2026. Riêng vệ sinh đồng ruộng cần thực hiện trước vụ gieo cấy (*vụ Xuân triển khai trong tháng*

12/2025, vụ Mùa triển khai trong tháng 6/2026) đảm bảo không để gốc rạ, lúa éo, lúa cỏ tồn tại trên đồng ruộng.

- Đảm bảo an toàn cho các trà mạ, lúa sạ không bị nhiễm bệnh Lùn sọc đen, không bị nhiễm lúa cỏ: che phủ nilon trên mạ ở vụ Xuân, không gieo mạ ở ven đường giao thông, nơi có nguồn sáng mạnh sẽ thu hút rầy lưng trắng; Đối với vụ Mùa phải được xử lý hạt giống; đảm bảo 100% diện tích mạ mùa được phun thuốc rầy trước khi đưa ra ruộng cấy. Khi phát hiện bệnh Lùn sọc đen trên ruộng mạ, lúa sạ thì tiến hành tiêu hủy toàn bộ, gieo mạ khác thay thế. Chú trọng việc phun trừ rầy lúa 4 ở giai đoạn cuối tháng 7 đầu tháng 8 khi có kết quả phân tích mẫu rầy dương tính với virus lùn sọc đen và trên đồng ruộng có triệu chứng cây bị bệnh ở mức độ mới phát sinh.

2. Các biện pháp thực hiện

2.1. Tuyên truyền tập huấn:

Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền bằng nhiều hình thức trên các phương tiện thông tin đại chúng nhằm nâng cao nhận thức của người sản xuất về bệnh lùn sọc đen, lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại khác.

- Bệnh Lùn sọc đen là loại bệnh rất nguy hiểm và làm giảm năng suất lúa một cách nghiêm trọng, bệnh lây lan do rầy lưng trắng là côn trùng môi giới truyền bệnh, hiện nay chưa có thuốc đặc hiệu để trừ bệnh, công tác phát hiện, tiêu diệt môi giới truyền bệnh kịp thời có ý nghĩa rất lớn trong việc phòng tránh bệnh.

- Lúa cỏ có sức sống rất mãnh liệt, hạt khi rụng xuống bị vùi trong đất, bị ngâm nước nhưng nó vẫn duy trì được sức nảy mầm trong vài năm. Hạt lúa cỏ dễ dàng nổi trên mặt nước rồi lan truyền đi nơi khác qua các kênh tưới, tiêu; loài thực vật này có thể làm thất thu năng suất lúa từ 15 - 20%, nếu bị lẫn tạp lúa cỏ với tỷ lệ từ 35% trở lên, năng suất có thể giảm 50 - 60%, tất cả các đặc điểm đó khiến lúa cỏ tiềm ẩn nguy cơ phát triển và lan rộng, gây hại nặng nề cho sản xuất nông nghiệp.

2.2. Ứng dụng khoa học công nghệ

- Bố trí cơ cấu mùa vụ hợp lý, quy hoạch vùng sản xuất, gieo cấy tập trung để hạn chế sâu hại phát sinh nhiều lứa, gây khó khăn cho công tác phòng trừ;

- Chuyển đổi phương thức canh tác từ gieo sạ sang cấy bằng tay hoặc cấy bằng máy giúp dễ dàng nhận biết và loại bỏ lúa cỏ ngay từ giai đoạn đầu vụ; các vùng đã bị nhiễm lúa cỏ cần luân canh lúa với cây trồng cạn hoặc cây trồng nước khác họ để dễ dàng nhận biết, loại bỏ lúa cỏ sau 1 - 2 vụ;

- Khuyến cáo nông dân sử dụng giống lúa đạt tiêu chuẩn chất lượng (giống nguyên chủng, giống xác nhận), không sử dụng lúa tự để giống ở những vùng đã bị nhiễm lúa cỏ từ vụ trước để gieo cấy.

- Tăng cường áp dụng các tiến bộ kỹ thuật trong thâm canh lúa: Hệ thống thâm canh lúa cải tiến (SRI), quản lý dịch hại tổng hợp IPM; quản lý sức khỏe cây trồng tổng hợp IPHM ... ưu tiên sử dụng các loại phân bón hữu cơ, hữu cơ vi sinh và thuốc bảo vệ thực vật có nguồn gốc sinh học, thảo mộc, thuốc có độ độc thấp.

2.3. Công tác vệ sinh đồng ruộng:

- Đối với bệnh Lùn sọc đen: Vệ sinh đồng ruộng bằng cách cày vùi gốc rạ để ngăn ngừa bệnh phát sinh trên lúa chết, lúa tái sinh; dọn sạch cỏ bờ ruộng, mương dẫn nước, tàn dư từ cây lúa, cây ngô bị bệnh (*các kí chủ trên đồng ruộng*) để hạn chế nơi trú ẩn của rầy và tiêu diệt nguồn bệnh.

- Đối với lúa cỏ: Sau khi thu hoạch tiến hành giữ ẩm trên ruộng để nhử hạt lúa cỏ và các loại cỏ dại tiếp tục nảy mầm, sau đó bón bổ sung vôi bột, tiến hành cày lật và ngâm dầm cho thối hạt lúa cỏ, hoặc có thể sử dụng chế phẩm vi sinh để nhanh phân hủy rơm rạ và hạt lúa cỏ; trước khi vào vụ gieo cấy cần tiến hành làm đất kỹ và san phẳng mặt ruộng mới tiến hành cấy; cuối vụ sản xuất cần quan sát và loại bỏ các bông lúa lẫn tạp đem tiêu hủy để tiêu diệt nguồn lây lan trước khi thu hoạch đại trà; những diện tích lúa bị nhiễm lúa cỏ từ 60% trở lên cần thu hoạch riêng, khoanh vùng (*tạo bờ ngăn, chằng lưới mắt nhỏ trên ruộng*) và xử lý bằng các biện pháp canh tác như trên để tiêu diệt hạt lúa cỏ trên đồng ruộng.

- Đối với sâu đục thân hai chấm: Tại các vùng có nguồn sâu đục thân hai chấm cao, cần cày lật đất sớm, phơi ải, vùi gốc rạ kết hợp ngâm dầm để thúc đẩy phân hủy tàn dư thực vật, tiêu diệt sâu non và nhộng qua đông, nhằm hạn chế nguồn sâu phát sinh trong vụ lúa tiếp theo; tiến hành làm phát dục sâu đục thân hai chấm trên gốc rạ, để có cơ sở dự báo sự phát sinh gây hại của sâu đục thân trên mạ được gieo sớm ở một số vùng.

- Đối với một số đối tượng sâu bệnh hại khác như sâu cuốn lá nhỏ, bệnh đạo ôn,... cần dọn cỏ bờ ruộng, mương máng để hạn chế nguồn sâu bệnh.

2.4. Quản lý chặt các nguồn lây của bệnh đối với bệnh Lùn sọc đen và Lúa cỏ

- Đối với bệnh Lùn sọc đen: Duy trì và phát huy có hiệu quả hoạt động hệ thống bẫy đèn theo vùng sinh thái để theo dõi rầy vào đèn, thu mẫu rầy và lúa giám định nhanh Virus LSD bằng Test KIT để phòng trừ bệnh sớm; Hướng dẫn nông dân thực hiện xử lý hạt giống trên lúa gieo thẳng bằng các loại thuốc như: Cruiser plus 312.5FS, Enaldo 440FS, Kola 600FS....đối với vụ Mùa; Phun thuốc trừ rầy trên mạ trước khi đưa ra ruộng cấy bằng các loại thuốc có tính nội hấp, lưu dẫn, đặc biệt trên mạ gieo được và phun thuốc trừ rầy ở giai đoạn lúa mới cấy theo đúng khuyến cáo của cơ quan chuyên môn khi cần thiết.

- Đối với Lúa cỏ: Lúa cỏ chủ yếu lan truyền qua các biện pháp cơ giới (*máy móc nông cụ*) và qua nguồn nước nên cần tuân thủ các biện pháp: Không sử dụng giống lúa từ các vùng bị nhiễm lúa cỏ để gieo cấy; không sử dụng đất ải, bùn mương máng ở các vùng bị nhiễm lúa cỏ để gieo mạ nền cứng; vệ sinh máy cày, máy cấy, máy thu hoạch trước khi di chuyển từ vùng bị nhiễm lúa cỏ sang vùng khác để sản xuất; sử dụng các biện pháp hạn chế dòng nước từ các vùng bị lúa cỏ trôi sang nguồn nước tại các kênh chính, sau khi gieo cấy nếu phát sinh lúa cỏ phải nhổ bỏ và tiêu hủy, không được để lúa cỏ tồn tại trên bờ hoặc ném xuống mương nước.

- Đối với sâu đục thân hai chấm: Hạn chế gieo mạ được ở những vùng có nguồn sâu đục thân hai chấm gây hại cao, quản lý chặt nguồn sâu trên mạ bằng cách sử dụng thuốc hóa học phun trừ trên mạ trước khi cấy, ngắt ổ trứng, nhổ bỏ, tiêu hủy danh héo bị sâu đục thân gây hại để hạn chế nguồn sâu đưa ra ruộng cấy

- Đối với bệnh đạo ôn lá: Quản lý nguồn bệnh ngay từ giai đoạn mạ, trên những diện tích gieo mạ được một số giống lúa nhiễm bệnh như TBR225, Nếp,...có che phủ nilon cần chủ động phun phòng trừ khi xuất hiện vết bệnh.

- Kết hợp với các biện pháp chăm sóc, bón phân cân đối N, P, K theo quy trình hướng dẫn (tuyệt đối không lạm dụng phân đạm) nhằm tạo cây lúa khỏe ngay từ đầu vụ, tăng sức đề kháng cho cây lúa.

3. Kinh phí thực hiện:

- Kinh phí: Ngân sách nhà nước năm 2026

- Kinh phí của xã: Căn cứ vào tình hình cụ thể của dịch bệnh, điều kiện cụ thể của địa phương sử dụng nguồn kinh phí hỗ trợ phát triển sản xuất nông nghiệp, phòng, chống dịch bệnh khác đã được cân đối và giao trong dự toán chi ngân sách cấp xã năm 2026 để hỗ trợ, bảo đảm cho công tác phòng chống bệnh Lùn sọc đen và các đối tượng sâu bệnh hại khác đạt hiệu quả cao nhất.

- Thực hiện thông qua các khâu dịch vụ của Hợp tác xã và chủ động tuyên truyền, tập huấn, hướng dẫn kỹ thuật phòng trừ các đối tượng dịch bệnh.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phòng Kinh tế:

- Tham mưu xây dựng và triển khai Kế hoạch này đến các cơ quan đơn vị, trưởng thôn, Hợp tác xã DVNN trên địa bàn xã.

- Phối hợp với các Hợp tác xã DDVNN tăng cường kiểm tra, theo dõi chặt chẽ diễn biến tình hình phát sinh, phát triển của bệnh Lùn sọc đen, lúa cỏ; cử cán bộ chuyên môn chỉ đạo, hướng dẫn biện pháp kỹ thuật tiêu hủy bệnh Lùn sọc đen, lúa cỏ khi có nguy cơ lây lan cao trên địa bàn.

- Tổ chức và đôn đốc, hướng dẫn Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp sử dụng có hiệu quả nguồn kinh phí thực hiện khâu bảo vệ thực vật để thực hiện phòng trừ bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại hiệu quả; quản lý và sử dụng đúng mục đích, đúng thời gian nguồn thuốc bảo vệ thực vật được hỗ trợ của tỉnh (nếu có).

- Phối hợp với phòng Văn hoá- Xã hội, Trung tâm dịch vụ tổng hợp xã tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền để nông dân biết và áp dụng có hiệu quả.

2. Phòng Văn hoá- Xã hội, Trung tâm dịch vụ tổng hợp: Phối hợp với các phòng, ban liên quan, tăng cường tuyên truyền Kế hoạch Phòng chống bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại, bảo vệ sản xuất năm 2026 để nông dân biết và thực hiện.

3. Đề nghị các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Đảng ủy; Trưởng, phó các phòng ban, ngành, đoàn thể phụ trách, theo dõi tổ chức Đảng trực thuộc

Đảng bộ xã: Tăng cường chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc cơ sở trong quá trình thực hiện; Ủy ban MTTQ Việt Nam và các tổ chức đoàn thể tăng cường công tác tuyên truyền, vận động đoàn viên, hội viên và mọi tầng lớp nhân dân tích cực tham gia vệ sinh đồng ruộng, tiêu hủy nguồn sâu bệnh, phòng chống bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại khi xảy ra.

4. Hợp tác xã DV NN và các cơ sở thôn

Căn cứ Kế hoạch của Ủy ban nhân dân xã, xây dựng, triển khai tại địa bàn phù hợp với yêu cầu, điều kiện thực tế của từng Hợp tác xã.

Sử dụng có hiệu quả nguồn kinh phí thực hiện khâu bảo vệ thực vật để thực hiện phòng trừ bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại hiệu quả; quản lý và sử dụng đúng mục đích, đúng thời gian nguồn thuốc bảo vệ thực vật.

5. Đề nghị Trạm Kỹ thuật nông nghiệp khu vực Đông Hưng

Làm tốt công tác dự tính dự báo tình hình phát sinh gây hại của các đối tượng sâu bệnh hại đặc biệt là bệnh Lùn sọc đen và Lúa cỏ. Tăng cường cán bộ kỹ thuật về hỗ trợ địa phương đảm bảo an toàn các loại sâu bệnh hại.

6. Đối với nông dân và các tập thể sản xuất lúa

- Chủ động vệ sinh đồng ruộng, thu dọn tàn dư cây bệnh; chấp hành nghiêm túc lịch thời vụ và cơ cấu cây trồng, không sử dụng giống lúa ở vùng đã bị nhiễm bệnh để gieo cấy; che phủ nilon cho toàn bộ diện tích mạ xuân; các đợt phun thuốc rầy phòng bệnh lùn sọc đen phải tuân thủ nghiêm sự hướng dẫn của cơ quan chuyên môn.

- Thực hiện nguyên tắc thăm đồng thường xuyên để phát hiện rầy sớm các triệu chứng cây lúa bị bệnh Lùn sọc đen và Lúa cỏ để có biện pháp xử lý kịp thời.

- Thực hiện tốt các biện pháp phòng trừ bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ theo hướng dẫn của cơ quan chuyên môn để hạn chế sự lây lan của bệnh Lùn sọc đen và Lúa cỏ ngay từ đầu vụ.

Trên đây là Kế hoạch phòng chống bệnh Lùn sọc đen, Lúa cỏ và các đối tượng sâu bệnh hại vệ sản xuất năm 2026, Ủy ban nhân dân xã yêu cầu các phòng, ban, đơn vị liên quan triển khai tổ chức thực hiện. /S

Nơi nhận:

- Sở Nông nghiệp và Môi trường;
- Thường trực Đảng ủy xã,
- Thường trực HĐND xã;
- Chủ tịch, các PCT UBND xã;
- MTTQ VN xã và các đoàn thể;
- Các đồng chí UVBTV Đảng ủy xã;
- Trạm Kỹ thuật nông nghiệp Đông Hưng;
- Các phòng, ban liên quan;
- Các ông (bà) Trưởng thôn;
- Các HTXDVNN trên địa bàn xã;
- Lưu: VT, PKT.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Ký bởi: ỦY BAN NHÂN
DÂN XÃ ĐÔNG HƯNG
Chức danh: ỦY BAN NHÂN
DÂN TỈNH HƯNG YÊN
Thời gian ký: 07/01/2026
14:56:25

Nguyễn Thế Trung